

Online olvasói katalógusok az angol egyetemi könyvtárakban

A szerző abból a szempontból vizsgálja az angliai viszonyokat, hogy az osztrák integrált könyvtáruatomatizálási rendszer bevezetésének küszöbén milyen tanulságokat lehet levonni az angol egyetemi könyvtárak példájából.

Azt a feltételezést, miszerint az online olvasói katalógusok (OPAC) előállítására és fenntartására drága, az angliai példák nem igazolják. A modern, gépesített feldolgozáshoz a pénzügyi fedezetet előbb-utóbb biztosítják. Meg kell vizsgálni viszont a visszakereshetőség kérdését, a felhasználó érdekei szempontjából.

Az angliai egyetemi könyvtárak a JANET (Joint Academic Network = egyesült egyetemi hálózat) hálózatban online, Datex-P vonalon keresztül (pl. via Radaus) elérhetők. Az egyetemi könyvtárakat a Radio Austrián keresztül a NUA 023421920014869 számon lehet hívni (lásd 1. táblázat), s kizárólag a telefonkapcsolati díjat kell megfizetni.

Az egyes könyvtárakban különböző rendszerek üzemelnek; nagyrészt a GEAC cég integrált rendszerét használják. A főmenü általában a szerző, szakjelzet, cím, kiadási év szerint vezeti az olvasót a keresett mű címléírásához. Érdekes, hogy az online olvasói katalógusok többsége (kivéve pl. Hull, Cambridge, Edinburgh) rövidített címléírásokat tartalmaz, nem a British Library vagy a Library of Congress címléírásait. Tárgyszó szerint ritkán lehet keresni, inkább szakjeleztet szerint. A legnagyobb könyvtári állományokat a következő egyetemek online katalógusaiban találjuk:

University of London	(786 000 tétel)
Hull	(541 000 tétel)
East Anglia	(400 000 tétel)
Cambridge	(320 000 tétel)

A teljes bibliográfiai tételek lehívása és áttöltése más könyvtárak katalógusaiba copyright alá esik (pl. Cambridge 100 tétel felett csak előzetes kérés után engedélyezi).

A szerző kipróbálta az online hozzáférést több egyetemi könyvtárhoz: 2400 baud sebességgel a menü elég gyors volt.

/OBERHAUSER, O.: OPACS an britischen Hochschulbibliotheken im Online-Zugriff. = Online Mitteilungen, 1987. 27. sz. p. 10–15. Mell. Mitteilungen der Vereinigung Österreichischer Bibliothekare, 40. köt. 1–2. sz. 1987./

(Lécesné Mesterházi-Nagy Márta)

1. táblázat

Az angol egyetemi könyvtárak kapcsolási számai

Aston Univ. Library (Birmingham):
.000020110051

Cambridge Univ. Library:
.000008012900

Dundee Univ. Library:
.000007006200

Durham Univ. Library:
.000008006003
INFO
LIBRARY

Edinburgh Univ. Library:
.000016000006

Edinburgh Zeitschriftenkatalog EULOLIS:
.000015000001
LIBRARY
WELCOME

Glasgow Univ. Library:
.00000701100104
71100005

Hull Univ. Library:
.00001232010904 oder .000012300108

Leeds Univ. Library:
.000012000000
LIB

Univ. of London Library:
.000005507930

Univ. of Newcastle Library:
.000014000500
NCL.LIBRARY

Univ. of Surrey Library:
.000000000026
LOGIN MCS999 -ON sysb

Sussex Univ. Library:
.000049000080

Univ. College of Swansea Library:
.00006060100004
LIB

UWIST Library (Wales):
.0000603304. user

Univ. of York Library:
.00000600000030
ENQUIRE